

MADE IN PARADISE / Yan Duyvendak / Omar Ghayatt / Nicole Borgeat

"Weg met de clichés en de karikatuur!"

Egyptenaar versus Zwitser. 'Inch Allah' versus 'Just do it'. Islam versus post-christelijke samenleving. Yan Duyvendak en Omar Ghayatt zetten zich met Made in Paradise af tegen geforceerde tweedelingen en dienstdoende clichés. Vanuit een humanistische reflex kijken ze zonder oogkleppen naar de ander, om er uiteindelijk achter te komen dat hen een spiegel wordt voorgehouden.

"Deze voorstelling is 'ontvlamd' na 9/11", vertelt Yan Duyvendak. "Toen ik de karikaturen van moslims zag, begon ik me af te vragen hoe wij westerlingen afgebeeld werden in het Midden-Oosten. Een eerste idee drong zich op: ik wilde interviews doen met terroristen in Caïro, om te proberen begrijpen wat ik absoluut niet begrijp, namelijk: hoe kan men geweld gebruiken, om wat voor reden ook? Ter plekke ontdekte ik dat het niet de moeite was om over thema's te praten die al zo gemediatiseerd zijn. Het bleek veel interessanter om 'gewone' Egyptenaren het woord te geven. Daaruit kwam de samenwerking met Omar."

"Made in Paradise bestaat uit elf fragmenten, elk met zijn thema. Het publiek pikt er een vijftal uit - ze moeten begrijpen dat het onmogelijk is om de ontmoeting met de islam in één hypothese te verwerken. Door deze constructie is elke voorstelling een uitdaging. Telkens wanneer er een interessant aspect opduikt, pakken we dat mee in een nieuw fragment. Het laatste gaat over de conflicten die Omar en ik gehad hebben de afgelopen twee jaar."

"Omdat elke avond anders is, zijn ook de reacties heel uiteenlopend. Soms zijn er hele rustige, serene avonden, soms wordt er heftig gediscussieerd, soms lopen mensen boos weg... In Genève stemde niemand voor het poëtische fragment, in Parijs hebben de mensen moeite met het thema religie, in Bordeaux is iedereen nog een uur na afloop gebleven."

"In Made in Paradise proberen we boven de gemeenplaatsen uit te stijgen. Of er onderdoor te duiken. We zijn geen politologen of historici. Maar we willen Huntingtons vreselijke 'clash of civilisations' ondermijnen, duidelijk maken dat die niet bestaat - hier, nu, voor ons. Niet dat we '*we are the world, we are the children*' staan te zingen, zeker niet. Maar weg van de veralgemeningen, focussen we op specifieke, subjectieve frictiepunten. Niet 'de moslims' tegen 'de kapitalisten', maar daar waar ik van Omar geleerd heb, en hij van mij. Door het persoonlijk te maken, leer je ook jezelf beter kennen. Meer nog dan een ontmoeting met de 'ander', is Made in Paradise een confrontatie met jezelf."

"In elk systeem, of dat nu religieus of economisch is, schuilt het gevaar dat de negatieve kanten van de mens naar voren komen. Zorgen we in het kapitalisme zonder religie wel zo goed voor de medemens en de natuur? Maakt het paradijs van het hier en nu ons echt gelukkig? Ook de jihad waar de moslims het over hebben, is een gevecht met het eigen ego, met demonen en verleidingen. De voorstelling van het paradijs - christelijk én islamitisch - is voor mij een metafoor voor de verlichting die je kan bereiken als je je negatieve kanten begrijpt en loslaat."

"Op zich is religie niet slecht. Het wordt pas een probleem wanneer mensen geloven dat hun manier van zien, denken en praten, de enige goede is. Wanneer mensen vergeten dat in de oorsprong van het woord 'religie' het samenkomen vervat zit (*religere*, of in het Frans *relier*). Het aardse paradijs bestaat als we kunnen luisteren

naar de ander, zonder hem of haar te veroordelen. Dat heb ik geleerd van de samenwerking met Omar: er zijn punten waarop ik hem echt niet begrijp, maar ik heb leren zien hoe integer hij is. Ik heb geleerd om tolerant te zijn, ook voor dingen die ik niet begrijp."

© Johan Faes